

Dialog over tros- og livssynsgrenser

Hvordan det kan gjøres

"All dialog begynner med at noen tar et initiativ"

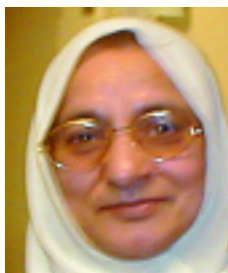

"De siste 10 – 15 årene har jeg brukt utrolig mye tid, profesjonelt og ellers, på dialog og da kommer før eller senere spørsmålet: "Hvorfor?"

Jeg har tre begrunnelser: en positiv, en nøytral og en negativ.

- 1. Ved å komme nærmere hverandre, blir man kjent med seg selv.*
- 2. Pragmatisk. I alle samfunn der det er mange livssyn må man ha fora for å komme fram til gode løsninger. Et eksempel: religion i skolen.*
- 3. Uten religionsdialog risikerer vi at verden går til helvete i guds navn."*

Oddbjørn Leirvik, interreligiøse studier ved Oslo Universitet

"Vi har behov for å øke kunnskapsnivået gjennom dialog ved å lytte til hverandres meninger og få økt toleranse og utdypet forståelse for forskjellige meninger. Når vi fører dialog med folk i et flerkulturelt samfunn, får vi anledning til å møte folk med forskjellig bakgrunn. Vi kan lære hva som er viktig for oss alle, og hva som må gjøres for å tilrettelegge for trivsel i det nye samfunnet, hvilke lover, betingelser og fellesrammer som brukes, og må aksepteres og respekteres for fredelig sameksistens".

Nasim Riaz, Islamsk Råd

La ovenstående sitater være en innledning til denne lille trykksak som Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn håper kan være til hjelp i arbeidet med å få i gang dialoger. Innholdet bygger på erfaringer som Samarbeidsrådet har gjort siden starten i 1996. Det kan være praktisk å skille mellom to typer dialoggrupper. Den ene er et kontaktråd der interesserte tros- og livssynssamfunn innenfor et geografisk område oppnevner deltagere, og der intensjonen er at rådet skal ha legitimitet og livskraft over tid. Den andre er tidsavgrensede dialoggrupper.

Kontaktråd

Skal dialogarbeid få stabilitet og varighet, er det viktig, ifølge de erfaringer som Samarbeidsrådet for

tros- og livssynssamfunn har gjort, at tros- og livssynssamfunnene på stedet blir trukket inn og positivt støtter arbeidet.

Hvordan få til dette? Det finnes sikkert mange gode fremgangsmåter, og nedenstående skisserte modell må bare ses på som ett forslag.

Den første steget er å ta kontakt med stedets tros- og livssynssamfunn der det blir foreslått at det opprettes et råd for dialogarbeid. Fylkesmannen har oversikt over alle registrerte tros- og livssynssamfunn.

Rådet kan bestå av f. eks 2 personer fra hvert tros- og livssynssamfunn som er interessert i å delta.

Personene bør utvelges av tros- og livssynssamfunnenes styre, og rapportere tilbake til sine organisasjo-

ner. Det bør være tros- og livssynssamfunnenes ansvar å velge en ny person om noen ikke lenger ønsker å delta i dialogen.

Blir rådet stort, kan rådet velge et arbeidsutvalg blant seg selv.

Rådet velger også en leder. Ledervervet bør gå på omgang.

Rådets hovedoppgave er å være et kontaktledd mellom de deltakende tros- og livssynssamfunnene.

Rådet møtes minimum to ganger i året.

Rådet kan ta opp temaer alle typer temaer bare de har felles interesse for de deltakende samfunnene. Temaene kan ha tros- og livssynsmessig karakter men de kan også være av sosial eller politisk (ikke partipolitisk) karakter.

Rådet skal bare uttale seg offentlig som råd om alle medlemmene er enige.

Rådet kan senere, om nødvendig eller ønskelig, opprette undergrupper som kan ha meget forskjellig karakter men som alle er tidsavgrensede. Det kan være grupper som arbeider med spesielle saker som gravferd, seremonilokaler eller KRL-faget. Eller det kan være rene diskusjonsgrupper, ungdomsgrupper, kvinnegrupper eller grupper som arbeider mot et positivt mål som en utstilling eller liknende. Eller det kan være opplegg til møteserie i

hverandres forskjellige lokaler. Dette er arbeidsoppgaver som har en begynnelse og en slutt, mens rådet blir det stabile element.

Tidsavgrensede dialoggrupper

Denne typen dialoggrupper kan initieres av kontaktrådet eller det kan være enkeltpersoner som på eget initiativ inviterer til møter. Skal det føles meningsfylt, må en del forutsetninger være på plass.

Dialogen bør ha en målsetning. Målsetningen kan være praktisk som å ha et felles arrangement, å bli kjent med hverandres lokaler, med hverandres seremonier eller å bli kjent med hverandres matskikker.

Jaswant Singh (sikh) og Britt Strandlie Thoresen (baha'i)

Lytting og spørring er viktige verktøy

Målsettingen kan også være å diskutere bestemte temaer eller å bli kjent med hverandres trosgrunnlag. Eller være så enkelt som å snakke sammen for å bli kjent.

Målsettingen med dialogen må på et tidlig stadium klargjøres for deltakerne - alle bør ha en felles forståelse for hvorfor man møtes.

Dialogen bør være tidsavgrenset helt fra begynnelsen, antall timer, en helg, en gang i måneden i ett års tid, to års tid etc. Begynner dialogen føles som et ork, skal den avsluttes. Samtidig er det viktig at arrangørene legger til rett for at dialogen eventuelt kan tas opp ved et senere tilfelle.

Det bør være balanse i gruppen med samme antall deltagere fra hvert livssyn. Noen ganger kan det være fruktbart å sette sammen grupper som har noe felles som kvinner, ungdommer, eldre, studenter, musikkinteresserte etc. Dette understreker at vi er noe mer enn vår religion/vårt livssyn.

Gruppen bør ha en eller annen form for leder. Det er praktisk og sparer tid

Dialog krever tid. Det tar tid å opparbeide nødvendig trygghet mellom deltagere og det tar tid å bli kjent med hverandre. Å lytte er like viktig som å snakke. Trygghet er et ord som går igjen hos alle som har deltatt i dialog. Trygghet skapes under dialogprosessen.

Legg særlig omsorg i å få folk til å komme til det

første møtet. Terskelen er høy for mange. Tilbud om skyss, en telefon eller e-post dagen før og god informasjon om hvordan man finner fram, kan hjelpe.

Vær ærlig og høflig

Det er ingen tema som er så vanskelig at de ikke kan tas opp så lenge det gjøres på en høflig og respektfull måte. "Spennende" temaer gjør dialogen interessant. Gi ærlige svar på spørsmål. Dialog er ikke en metode for å finne fram til hvem som har rett, men en metode til å lære kjenne hverandres ståsted og til å lære å leve med ulikheter. Lytting og spørring er viktige verktøy.

Vil du vite mer

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn har utarbeidet to hefter "Ti år med dialog. Hvor står vi i dag?" og "Erfaringer med dialog". Disse kan du få sammen med Samarbeidsrådets vedtekter og "Ti bud for dialog" ved henvendelse til Samarbeidsrådet. Spør etter dialogpakke.

Adressen er samarbeidsraadet@trooglivssyn.no.

**Det finnes mye stoff om dialogarbeid på
Samarbeidsrådets hjemmeside**

www.trooglivssyn.no

Oddbjørn Leirviks hjemmeside kan også anbefales: www.folk.uio.no/leirvik/dialogue

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn

Rådhusgaten 1-3 0151 Oslo, tlf. 23 08 13 40

E-post: samarbeidsraadet@trooglivssyn.no

www.trooglivssyn.no